Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 113/2026 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen työllisyyden norminpurkukokeilusta ja Pohjois-Karjalasta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Seppo Eskelinen/ sd ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 113/2026 vp:

> Mihin toimiin hallitus aikoo viipymättä ryhtyä, jotta myös Pohjois-Karjalan työllisyysalue saadaan mukaan norminpurkukokeiluun ja tämän myötä kaikki keinot käyttöön työttömyyden hoidossa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Puoliväliriihessä (kevät 2025) linjattiin työllisyydenhoidon norminpurkukokeilun valmistelusta valituilla pilottialueilla (3 kpl). Kokeilussa on tarkoitus mm. keventää asiakaspalvelumallin sääntelyä sekä tehdä muutoksia palkkatukea koskevaan lainsäädäntöön.

Riihen jälkeen valmistelun aikana on käynyt nopeasti ilmeiseksi, että kokeilu vaatii erillisen kokeilulain valmistelua. Valmistelun keskeisemmäksi haasteeksi on todettu lainsäädännön vaatiman asianmukaisen tutkimusasetelman muodostaminen siten, että se tuottaisi luotettavaa tutkimustietoa kokeilusta. Kokeiluasetelman mahdollisuuksia on käyty tiiviisti läpi myös valtiovarainministeriön kanssa. Jotta kokeilusta voidaan tehdä luotettavia johtopäätöksiä lainsäädännön ja palvelujärjestelmän kehittämiseksi, tulee kokeilu valmistella huolellisesti ja huolehtia tulosten arvioimisen edellyttämän tutkimusasetelman rakentamisesta. Tämän johdosta lainvalmisteluprosessi on normaaliin säädöshankkeeseen verrattuna pitkä, mikä väistämättä viivästyttää kokeilun mahdollista alkamisajankohtaa.

Juuri tässä vallitsevassa tilanteessa on katsottu ensisijaiseksi kohdentaa toimia ja rajattuja virkavalmisteluresursseja kaikkia työllisyysalueita koskevaan norminpurkuun. Näin mahdollisimman monelle alueelle saadaan edistettyä norminpurkua mahdollisimman ripeästi. Samalla osaa kuntien esittämistä kokeilun tavoitteista on pystytty edistämään. Hallituksen esityksessä eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi (HE 108/2025 vp) tehtiin työnhakijan palveluprosessiin lukuisia työvoimaviranomaisten tehtäviin vaikuttaneita muutoksia, jotka olivat osin myös kokeilun tavoitteiden suuntaisia.

Palveluprosessin aloittavan alkuhaastattelun järjestämisen määräaikaa pidennettiin viidestä arkipäivästä kymmeneen. Lisäksi täydentävät työnhakukeskustelut ehdotettiin järjestettäviksi aina asiakkaan palvelutarpeen mukaan aiemman kaavamaisen prosessin sijaan. Esityksen mukaiset muutokset tulivat voimaan 1.1.2026 alkaen. Lisäksi valmisteluvaiheessa on arvioitu, että osa kokeilussa ehdotetuista toimista oli mahdollista toteuttaa nykylainsäädännön mukaan.

Alueilta ympäri Suomen on tullut toiveita palkkatuen uudistamiseksi. Tämä on ollut osa myös norminpurkukokeiluehdotuksia. Siksi työllisyyden edistämisen ministerityöryhmä on linjannut, että käynnistetään palkkatukisääntelyn uudistamisen valmistelu. Valmistelu on jo käynnissä. Valmistelun tavoitteena on yksinkertaistaa sääntelyä. Samalla arvioidaan mahdollisuudet lisätä työvoimaviranomaisten harkintavaltaa palkkatukea myönnettäessä. Lisäksi valmistelussa tarkastellaan mahdollisuutta vähentää poikkeuksia palkkatukisääntelyssä ja arvioidaan työvoimaviranomaisten kannustimia palkkatuen myöntämisessä. Palkkatukisääntelyyn ehdotettavat muutokset tarkentuvat valmistelun kuluessa. Asiaa koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2026 ja lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2027. Ministeriössä arvioitiin, että on tarkoituksenmukaisinta kohdentaa rajallisia resursseja valmisteluun, joka hyödyttää koko Suomea.

Kokeilun valmistelussa on todettu myös, että on mahdollista, että kuntien tehtävien purkamisella voisi olla vaikutuksia kuntien valtionosuusrahoitukseen, mikä voisi vaikuttaa yhdenvertaisuuteen alueiden välillä.

Lisäksi hallitus päätti 25.2.26 iltakoulussaan, että hallituspuolueiden edustajista koostuva työryhmä työministeri Marttisen vedolla ryhtyy valmistelemaan uusia työllisyys- ja kasvutoimia huhtikuun kehysriiheen.

Helsingissä 30.3.2026

Työministeri Matias Marttinen

VN/10469/2026-TEM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Marttinen Matias 913565981

2026-04-16